

Reserva Ranita Dorada

een jaar later

Auteurs: Mathieu Woldhuis, David Caro, Eliane Arzuza en Paul Salaman

Foto's: Mathieu Woldhuis, Alonso Quevedo Gil, Eliane Arzuza en Paul Salaman

The background of the cover is an aerial photograph of a vast, lush green forest. The terrain is hilly and undulating, with a prominent path or road winding through the center. The colors range from deep forest greens to lighter, sunlit areas, suggesting a dense and healthy ecosystem. The sky is a pale, overcast blue, blending into the top of the forest canopy.

Het Centrale gebergte van de Andes in Colombia staat bekend om de hoge inheemse biodiversiteit van amfibieën. Een paar jaar geleden zijn in deze regio, vlakbij de plaats Falan, twee nieuwe pijlgifkikkers ontdekt (*Ranitomeya tolimense* en *R. dorisswanonae*). De kikkers leven in een van de laatste restanten van bossen die hier ooit waren. Helaas stond dit bos ook op de nominatie om een plantage te worden, aangezien de eigenaar van plan was zijn land te verkopen. Dankzij ProAves kon, met steun van Dendrobatidae Nederland, IUCN en Conservation International, het gebied aangekocht worden. Daarmee was de oprichting van het reservaat voor amfibieën een feit. Natuurlijk profiteren hiervan ook andere dieren nu de dreiging van de houtkap weggenomen is.

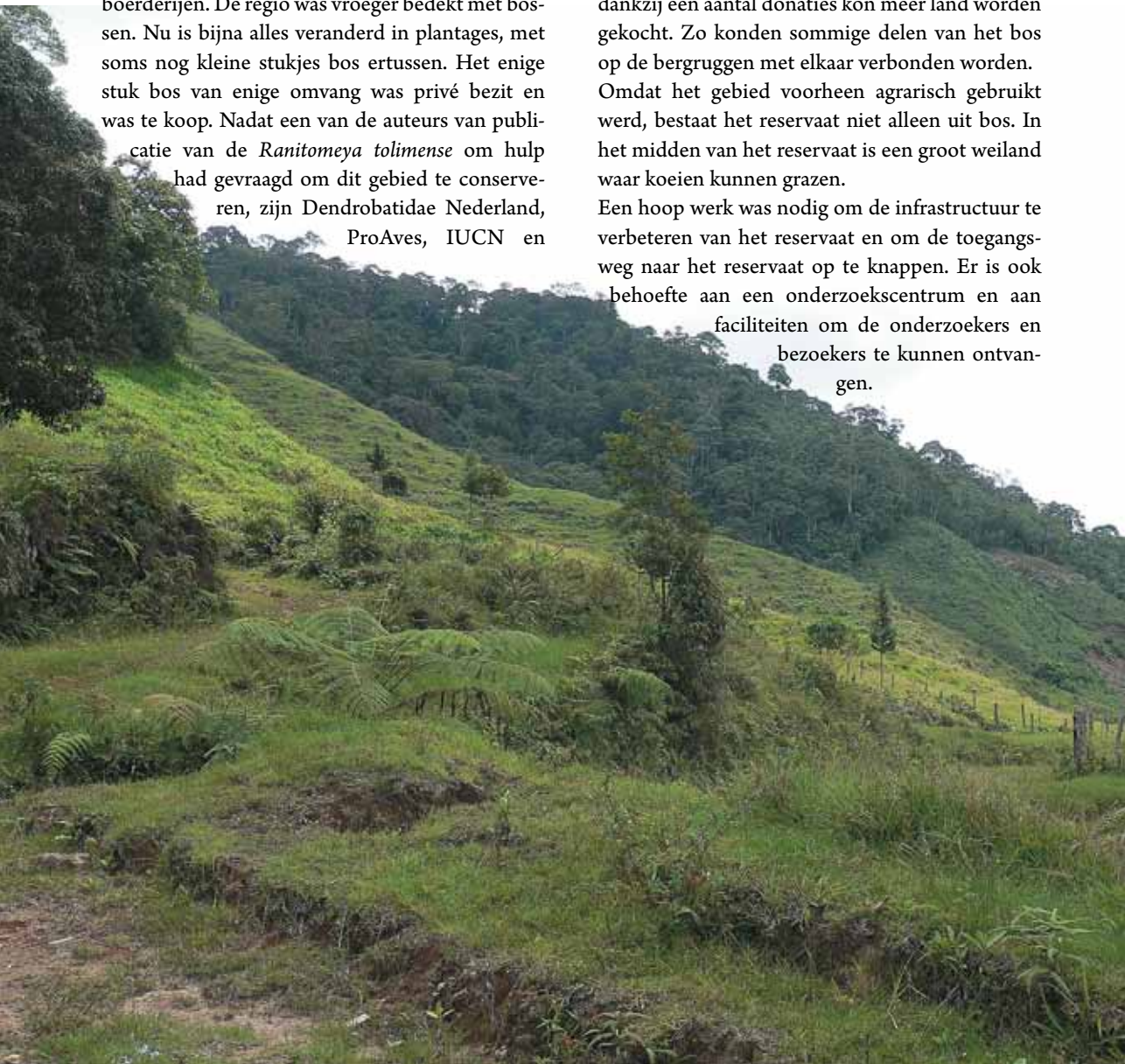

Plannen werden gemaakt voor de verbetering van de infrastructuur en voor herbebossing van het park. In dit artikel gaan we in op wat na één jaar al is bereikt.

Het reservaat ligt in het westelijk gedeelte van het Centrale Gebergte (Cordillera Central) in de Vereda El Llano, vlakbij het plaatsje Falan. Dit is ten noorden van Ibagué, de hoofdstad van de provincie Tolima, tussen Bogotá en Medellín. Het gebied is bergachtig met veel landbouw. Daar de grond uiterst geschikt is om koffie te verbouwen, wordt dit hier dan ook zeer veel gedaan. Ondanks dat het niet dichtbevolkt is, zijn er overal wel nederzettingen, veelal boerderijen. De regio was vroeger bedekt met bossen. Nu is bijna alles veranderd in plantages, met soms nog kleine stukjes bos ertussen. Het enige stuk bos van enige omvang was privé bezit en was te koop. Nadat een van de auteurs van publicatie van de *Ranitomeya tolimense* om hulp had gevraagd om dit gebied te conserveren, zijn Dendrobatidae Nederland, ProAves, IUCN en

Conservation International er in geslaagd om hier een reservaat te stichten voor het behoud van de twee pijlgifkikkersoorten. Het reservaat was in eerste instantie ongeveer 6.300m², maar dankzij een aantal donaties kon meer land worden gekocht. Zo konden sommige delen van het bos op de bergruggen met elkaar verbonden worden. Omdat het gebied voorheen agrarisch gebruikt werd, bestaat het reservaat niet alleen uit bos. In het midden van het reservaat is een groot weiland waar koeien kunnen grazen. Een hoop werk was nodig om de infrastructuur te verbeteren van het reservaat en om de toegangsweg naar het reservaat op te knappen. Er is ook behoefte aan een onderzoekscentrum en aan faciliteiten om de onderzoekers en bezoekers te kunnen ontvangen.

ProAves ondernam ook andere activiteiten die noodzakelijk zijn voor het reservaat:

- Constante waakzaamheid om jagen te voorkomen. In Colombia is de afname van dieren in een populatie voor een groot deel te wijten aan bejaging.
- Constante waakzaamheid om te voorkomen dat vee van omliggende boerderijen het reservaat in kunnen komen.
- De constructie van een goede omheining rond het reservaat.
- Het versterken van de relaties met de School Vereda el Llano en de School van de Corregimiento de Frias door milieuprojecten te laten zien.
- Het plaatsen van markeringen met informatie langs de paden in het reservaat.

Om te kunnen beginnen in het reservaat was het eerst noodzakelijk om de weg in het reservaat te verbeteren. Deze was onder invloed van slechte drainage in een zeer slechte conditie gekomen. Zo erg zelfs dat het op een gegeven moment niet meer mogelijk was om met een auto naar de boerderij te komen. Dankzij de hulp van de gemeente van Falan, die met speciale machines en werktuigen te hulp kwam om de weg te egaliseren, werd de weg weer begaanbaar gemaakt. De kleine beek die de weg kruiste veroorzaakte veel erosie in de weg en hiervoor is nu een duiker geplaatst, zodat het water zonder problemen verder kan stromen. Nu het reservaat een betere toegang heeft, kunnen materialen voor de verbouwing van de boerderij aangevoerd worden. Om dit alles te managen heeft ProAves iemand aangenomen naast de boswachter, waarvan DN het salaris betaalt.

Ranitomeya dorisswanonae

Nymphargus rosada

Megascops choliba

De persoon is de robuuste ecooloog OSCAR GALLEGRO uit Falan. Hij wordt verantwoordelijk voor alle werkzaamheden, waaronder ook de zorg voor de boomkwekerij valt. De boomkwekerij zal de bomen moeten gaan leveren voor de herbebossing van de kale delen van het reservaat. Naast andere taken zal hij ook supervisie houden op de boswachter in zijn werk. De boomkwekerij is gesitueerd aan de overkant van de weg bij de boerderij en heeft zes bedden van 10 bij 1 meter. Hier zullen zakjes met grond en zaden geplaatst worden om te ontkiemen, totdat de planten groot genoeg zijn om overgeplant te worden in het reservaat op de lege plekken. De zaden zullen in het reservaat zelf verzameld worden om er zeker van te zijn dat dezelfde soorten bomen voor herbebossing gebruikt worden. De werktuigen van de gemeente Falan die gebruikt waren voor het egaliseren van de weg, zijn ook gebruikt om een egaal terras aan te leggen waar de boomkwekerij moest komen. De boomkwekerij

is overdekt met donker gaas om de noodzakelijk schaduw te kunnen leveren voor de jonge plantjes. Om de grenzen van het reservaat goed te kunnen aangeven, zijn paaltjes gemaakt met daarop het logo van ProAves. Overal langs de grenzen van het reservaat zijn deze markeringen geplaatst. De bedoeling hiervan is dat onbevoegden niet het reservaat zullen betreden. Naast de paaltjes zullen borden geplaatst worden op verschillende strategische punten, zoals het bord wat al direct geplaatst was bij de opening van het reservaat. Het hekwerk rond het reservaat is ook onder handen genomen om koeien van aangrenzende weilanden te beletten het bos in te gaan. In het bos is nu ongeveer 60% van de geplande paden aangelegd. Deze paden maken het voor de onderzoekers een stuk makkelijker om hun werk te kunnen doen en ze zijn nodig om de bezoekers van het reservaat te kunnen rondleiden.

De oude boerderij was door de jaren heen niet

meer onderhouden door de oude eigenaar en het was meer dan nodig dat de wanden, vloer en kozijnen opgeknapt werden. De situatie was zodanig dat het betreden al bijna gevaarlijk was. De sanitaire voorzieningen waren helemaal in een erbarmelijke staat en zijn opnieuw aangelegd samen met de aanleg van een septic tank. De keuken is ondanks al veel verbeteringen nog niet optimaal en hier moet

nog werk worden verzet. Naast andere zaken in en rondom de boerderij, is het gebouw nu zodanig dat het al kan functioneren als onderzoekcentrum en dat bezoekers ontvangen kunnen worden.

De belangrijkste doelstelling van het reservaat is het veilig stellen van het habitat van *Ranitomeya tolimense* en *Ranitomeya dorisswanonae*. Het

↑ Werk in uitvoering:

- 1 Landschap met afrastering
- 2 Trap in pad
- 3 Kweekgoed
- 4 Kwekerij
- 5 Bruggetje
- 6 Het zwaardere werk

→ De kikker waar het allemaal om begonnen is en waarnaar het reservaat vernoemd is: *Ranitomeya tolimense*

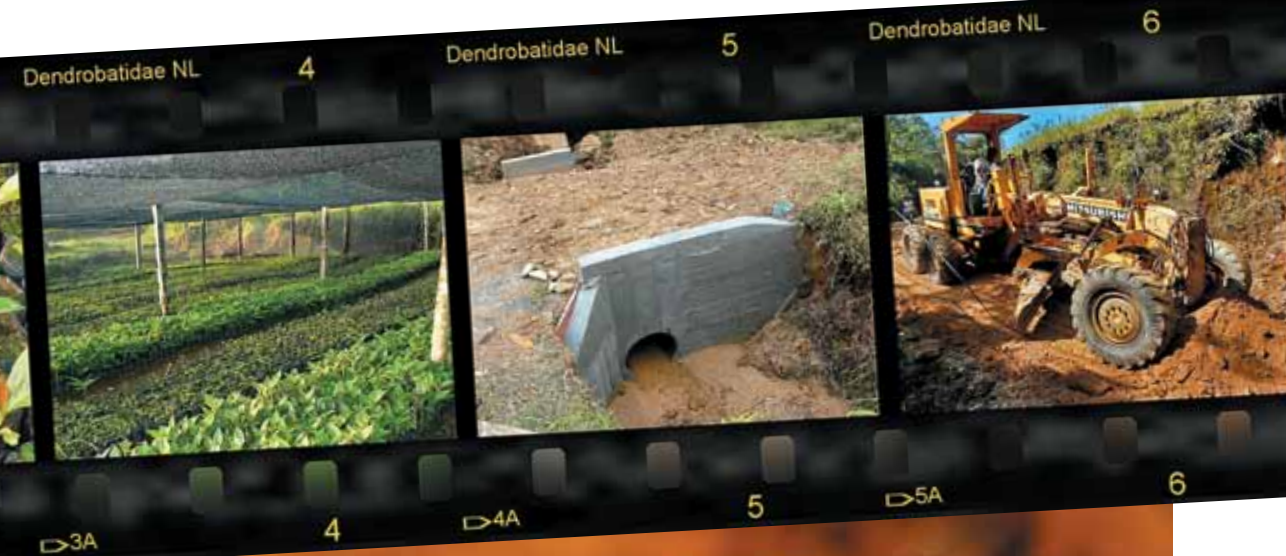
→→ *Bolitoglossa ramosi*

reservaat is natuurlijk ook voor tal van andere dieren belangrijk. Vier soorten glaskikkers worden in het reservaat gevonden en deze worden genoemd op rode lijst van de IUCN. Deze soorten zijn *Nymphargus rosada*, *Cochranella susatamai*, *Cochranella punctulata* en *Centrolene geckioideum*. Daarnaast leven er ook andere soorten amfibieën zoals *Bolitoglossa lozanoi*, *Bolitoglossa ramosi*, *Pristimantis fallax*, *Pristimantis penelopus*, *Craugastor raniformis*, een onbekende soort *Hyloxalus*, twee vogels van de rode lijst van IUCN, de Goudkopstruikgors (*Atlapetes flaviceps*) en de Witrugbaardvogel (*Capito hypoleucus*), de 'extinctus' ondersoort. Enkele soorten tangara's zoals de Goudtangara (*Tangara arthus*) en de Okerkap tangara (*Tangara gyrola*) zijn ook makkelijk te observeren in het struikgewas, samen met de hele

mooie Haaksnavelkolibrrie (*Eutoxeres aguila*). Het is verbazingwekkend dat er in zo'n relatief klein gebied ongeveer 150 verschillende soorten vogels voorkomen. Drie daarvan staan als bedreigd gekwalificeerd volgens de rode lijst van IUCN.

Om het reservaat tot een succes te maken is het belangrijk, dat de lokale mensen in de buurt van het reservaat en in de regio zich bewust worden van het belang van het reservaat. En natuurlijk moeten zij trots worden op deze schat in hun nabijheid. Om dit te bereiken zullen scholingsprogramma's ontwikkeld moeten worden en moeten de relaties met de lokale bevolking worden geïntensiveerd. Om het omliggende land ook verstandig te kunnen gebruiken zullen programma's voor duurzame ontwikkeling aan de lokale bevolking aangereikt

moeten worden. Op deze manier kunnen zij leren op een andere manier landbouw te bedrijven met minder negatieve gevolgen voor het milieu. In een jaar tijd is er al veel werk verzet en ik ben er van overtuigd dat dit prachtige park nog mooier en groter gaat worden.

Mocht u zelf direct steun willen betuigen aan dit park, dan kunt u geld overmaken via:
 Account name: ProAves Foundation
 Name of bank: Barclays Bank
 Address of Bank: Cambridge
 BIC/Swift code: BARCGB22
 IBAN number: GB19 BARC 2017 2290 9067 78
 onder vermelding van: Donation for the amphibian reserve Ranita Dorada in Colombia of ProAves.

Summary
Reserva Ranita Dorada, a year later
 An update is given on the Reserva Ranita Dorada in Colombia. This natural reserve was founded in 2008, with the help of Dendrobatidae Nederland, ProAves, IUCN and Conservation International, to protect in particular the frogs *Ranitomeya tolimense* and *Ranitomeya doriswanonae*.
 The infrastructure of the reserve is improved, the fence is repaired and part of the trails is constructed. Educational activities have to be started to create awareness of the local population for the importance of this project.